

EUTANASIA, SALVARE SAU CONDAMNARE ?

Autor: Antoci Tudor

Coordonator științific: Roșca V.

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: În tema "Eutanasia, Salvare sau Condamnare" va fi pusă în analiză cât de corect ar fi de implementat legea cu privire la eutanasiile, din punct de vedere etic și moral. În această lucrare vor fi evidențiate opinii publice și argumente pro/contra acestei legalizări.

Cuvinte cheie: eutanasia, boală, etica, pacient, suferință.

- **Eutanasia voluntară** - eutanasia la cererea sau cel puțin cu consimțământul pacientului.
- **Eutanasia involuntară** - eutanasia împotriva dorinței unei persoane competente (care își poate exprima voința).
- **Eutanasia non-voluntară** - eutanasia unui pacient non-competent, precum persoane suferind de demență senilă sau copii mici.
- **Eutanasia activă** - terminarea intenționată a vieții unui pacient de către un medic care crede că moartea este în beneficiul pacientului.
- **Eutanasia pasivă** - terminarea vieții unui pacient prin omisiune, spre exemplu prin retragerea tratamentului.
- **Sinuciderea asistată medical (SAM)** - terminarea de către un pacient a propriei vieți, cu ajutorul medicului (în practică diferența față de eutanasia voluntară este minimă).
- **Îngrijirea paliativă** - reprezintă îmbunătățirea calității vieții pacienților și a familiilor acestora în fața problemelor de sănătate pe care le asociază bolile letale prin prevenția și ușurarea suferinței, prin identificarea precoce și evaluarea și tratamentul durerii, precum și a altor probleme fizice, psihologice și spirituale.
- **Distansie s.f. (Med.)** Moarte dificilă, cu comă grea și dureri prelungite.

1. Esenta , actualitatea , conflictul eutanasiilor.

Termenul de *eutanasiie* a fost pentru prima dată folosit de către Francis Bacon în sec. al XVI-lea pentru a defini "moartea ușoară". "Dicționarul Oxford" definește termenul de "eutanasiie" în 3 moduri:

1.Eutanasiia-Moarte liniștită și ușoară; 2.Eutanasiia - Soluție pentru moarte; 3.Eutanasiia - Acțiune de a provoca moartea.

Eutanasiia reprezintă un act prin care se pune capăt vieții unui pacient cu intenția de a elibera de suferințele cauzate de o boală incurabilă. Sinuciderea asistată medical (SAM) reprezintă moartea pacientului permisă de către doctor (cu ajutorul lui).

Actualitatea acestei teme este menținută de faptul că, indiferent cât de înaintată n-ar fi medicina în sec. al XXI-lea, oricum, omenirea se mai întâlnește cu multe boli incurabile ce cauzează suferințe adesea celor infernale, agonii insuportabile care sunt atât de puternice încât creează deseori stări puternice de delir. Ca urmare pentru astfel de pacienți în unele state este prevăzut actul de eutanasiie.

Conflictul juridic, însă, apare din acele considerente că nu sunt chiar atât de multe țări unde eutanasiia este oficial permisă, doar în Olanda-1984, Belgia-2002 și statul Oregon din S.U.A., dar la practica a fost, și nu o dată, demonstrată că eutanasiia se practică aproape în orice țară a lumii, chiar și-n acele unde acest act este strict interzis. Pe lângă asta, declarația de la Geneva, adoptată în 1948 de către Asociația Medicală Mondială, afirma: "Voi acorda cel mai mare respect vieții umane încă de la începuturile ei." La fel și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului era scris: "Dreptul fiecărui om la viață va fi protejat prin lege. Nici un om nu ar trebui lipsit de viață intenționat."

Pe lângă conflictul cu legislația, acest fenomen mai intră în contradicție și cu valorile religioase, întrucât viața are o valoare înrădăcinată. Tradițiile iudeo-creștine susțin că, întrucât omul este o ființă creată de Dumnezeu prin urmare, viața are demnitate și cel mai înalt grad de sfințenie, astfel nu este permis ca cineva "să-și pună capăt zilelor" la propria dorință ori necesitate.

Conflictul etic al eutanasiilor este constituit pe baza jurământului lui Hipocrate, care obligă "să nu prescrii un medicament mortal, să nu dai sfaturi care ar putea provoca moartea nici să nu provoci un avort."

2. Eutanasia în R.Moldova și în alte țări.

Eutanasia nu este legalizată în Republica Moldova, conform emisiunii Vox Publika: "Moldova nu este pregătită să legalizeze eutanasia. Cel puțin așa consideră unii invitați ai emisiunii VoxPublika. Drept motiv aceștia au invocat nefuncționalitatea sistemului medical, al celui juridic, dar și dreptul la viață. Alte voci spun însă că oamenii sunt în drept să-și aleagă momentul morții. În opinia unor invitați, eutanasia ar fi o soluție pentru pacienții fără șanse de supraviețuire. "Astăzi, cu adevărat Republica Moldova nu este gata de a legaliza eutanasia. Muribunzilor de la noi nu le este acordată suficientă atenție și suficientă asistență, așa cum ar fi trebuit", spune bioticianul Rodica Grama. Juriștii vin însă cu alte explicații. "Acordul pacientului poate fi viciat, impus de persoane interesate în anumite beneficii. Atât timp cât noi avem o justiție coruptă, noi nu vom putea înțelege acest consimțământ al pacientului", a spus avocatul Violeta Gașțoi. Preoții spun că cei care aleg eutanasia se îndepărtează de Dumnezeu. "Noi vorbim de sinucidere, iar sinucigașii nu au nimic comun cu biserica. Ei sunt îngropați în afara cimitirului, nu se fac pomene. Ei sunt socotiți ca cei ce s-au autoblestat și acesta este cel mai grav păcat", a subliniat preotul Ghenadie Valuța. Părerea a fost respinsă, însă de alți invitați. "Vă rog frumos, când eu n-o să pot cugeta administrați-mi un preparat. Și societatea îi spune: "Nu! Fii mizerabil!" El vrea să plece să nu fie o povară pentru cei dragi și societatea îi spune: "Fii mizerabil, fii o povară, dar trăiește-o", a afirmat bloggerul Alexei Savca. 35 la sută dintre cei care au participat la televoting s-au pronunțat pentru legalizarea eutanasiilor în Republica Moldova, iar 65 la sută au fost împotriva.

Pe lângă Republica Moldova, însă, Olanda a fost "pionerul" în adoptarea legii de eutanasiere. În anul 1984 Curtea Supremă a țării a legalizat eutanasierea-voluntara. Eutanasia a mai fost legalizată în Belgia în 2002. În 2003, 200 de persoane ce erau incurabile s-au folosit de acest act, iar în 2004, 360 de persoane.

3. Date statistice a cancerului în lume și în R.Moldova și rata mortalității în lume.

Conform estimărilor Organizației Mondiale a Sănătății, dacă nu se intervine efectiv prin programe de prevenire și screening, numărul de cazuri noi va crește de la 10 milioane în 2000 la 15 milioane în 2020, dintre care 9 milioane în țările în curs de dezvoltare. Povara prin cancer ar putea atinge până în anul 2050, 24 milioane cazuri/an/global, cu 17 milioane în țările în curs de dezvoltare.

Datele legate de incidența, prevalența și mortalitatea prin cancer sunt incomplete în țările în curs de dezvoltare comparativ cu țările dezvoltate, acestea din urmă având infrastructura și resursele (umane și materiale) necesare implementării și menținerii registrelor populaționale de cancer.

În fiecare an, 3,2 milioane de cetățeni europeni sunt diagnosticați cu cancer - cel mai adesea, cancer de sân, colorectal sau la plămâni. Deși se fac progrese constante în cercetarea și tratarea acestei boli, cancerul rămâne o preocupare esențială în domeniul sănătății. UE acționează pe diferite fronturi pentru a salva vieți și pentru a îmbunătăți calitatea vieții celor care au învins cancerul.

În structura maladiilor înregistrate în Republica Moldova cancerul se plasează pe locul 12, în același timp în structura generală a mortalității - decesele în urma tumorilor maligne ocupă locul II, invaliditatea - locul III. Acest fapt denotă agresivitatea acestei maladii sociale și pierderile colosale socio-economice în urma lor. În Republica Moldova, către finele anului 2010 au fost la evidență 43799 persoane cu diagnostic de afecțiune oncologică, (a.2009 au fost 42946 de persoane).

Morbiditatea și mortalitatea prin cancer este la un nivel înalt și continue să crească, inclusiv indicele morbidității prin tumori maligne la 100.000 locuitori în anul 2008 a constituit - 213,1; 2009 - 225,6; 2010 - 220,4. Mortalitatea a constituit în anul 2008 -155,1; 2009 - 158,7; 2010 - 158,1 decese la 100 000 locuitori. Prevalența a constituit în 2008 - 1172,6; 2009 - 1202,9; 2010 - 1228,4.

4. Rata mortalității în lume.

Rata mortalității în lume, pentru anul 2011 este de 55 milioane de oameni. În 2011 2/3 de morți au fost cauzate de bolile ne-infecțioase. Patru cauze frecvente ale morții erau: problemele aparatului circulator, cancerul, diabetul, bolile cronice a plămânelor. Doar 9% au murit din cauza traumelor.

5. Argumente.

Contra.

I. Eutanasia, odată legalizată, nu va putea fi controlată.

II. Legalizarea eutanasiilor sau SAM ar impune o presiune asupra celor bolnavi.

- III. Legalizarea eutanasiei sau SAM va aduce modificări profunde în atitudinile sociale față de boală, infirmități, moarte, vârsta înaintată și în ce privește rolul profesiei medicale.
- IV. Legalizarea eutanasiei și SAM va submina îngrijirea medicală.
- V. Încălcarea jurământului lui Hipocrate.
- VI. Încălcarea regulilor religioase și etice.

Pro.

- I. Oamenilor ar trebui să li se permită să moară cu demnitate.
- II. Omul este liber să aleaga ce să facă cu propria viață.
- III. Pacientul nu suferă.
- IV. Moartea este ușoară.
- V. Grăbește inevitabilul, pacientul mai puțin timp e povară.
- VI. Pacientul poate să-și ia rămas bun, neajungând stadiul demenței.
- VII. Menținerea în viață a unei persoane, mai mult decât durata naturală de viață (de exemplu prin conectarea la aparate), nu este morala.
- VIII. S-ar reduce costurile pentru îngrijirea pacienților incurabili.
- IX. Eutanasia și sinuciderea asistată se practică oricum în camine și spitale, iar medicii, membrii familiei sau apropiații care acceptă să facă asta pot fi acuzați de crimă.

6. Concluzia.

După analiza temei "Eutanasia - Salvare sau Condamnare", am sesizat acea subtilă graniță a eutanasiei. În urma informării adânci și al analizei opiniilor publice, am ajuns la concluzia că eutanasia trebuie legalizată însa folosirea acestui act trebuie să fie strict cercetată de comisiile speciale unde să se ia în considerație: vârsta pacientului, starea sănătății, starea psihologica, sexul, anamnezul familiei, condițiile de viață, starea pacientului, boala de care suferă, nivelul de suferință.

În urma analizei opiniilor publice am constat că doar persoanele cu un bagaj mai mic de cunoștințe erau contra eutanasiei și acelea care au o educație religioasă adâncită. Iar majoritatea interogaților au fost de acord cu eutanasierea, printre cei interogați au fost atât tineri cuprinși între vârsta de 18-22 de ani, cât și maturi.

În opinia mea legalizarea eutansiei ar fi un pas înainte pentru dezvoltarea etica și morală a societății noastre, unde nu va mai fi frică panică de moarte, iar demnitatea comportamentului va crește de nenumarate ori. Bugetul statului va avea mai puține cheltuieli, cauzat anterior de întreținerea bolnavilor incurabili. Astfel va fi posibilă investirea acestor bani pentru domeniile de cercetare de combaterea bolilor incurabile.

Luând în considerație că anual mor 50 mln de oameni, din cauza bolilor de inimă, a cancerului (cca 12.2 mln) și a bolilor cronice, putem presupune cât de mulți oameni suferă în zădar, așteptându-și ziua morții, de aici rezultă că ei au nevoie de ajutor, de mila medicilor, care din umanitatea lor încalcă legea și îi ajută.

În concluzie aș dori să mai ating careva nuanțe ale eutanasiei, consider că pacientul are dreptul să semneze documentul la eutanasiere (eutansiarea voluntara ori SAM) dacă are mai puțin de 15% de a supraviețui, dacă pacientul se află în stare de leguma, pentru dînsul va decide familia (eutansiarea involuntară), dacă familia pacientului nu a fost găsită, atunci decizia o va lua o comisie de medici care vor pune la vot aplicarea eutansierii (eutansiarea activă). Eutanasierea pasiva trebuie de exclus întrucît asta deja cade sub o forma indirectă de asasinare.

Bibliografia.

1. <http://www.cnaa.acad.md/thesis/24599/> (Teza lui Valeriu Brus)
2. <http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%AD%D0%B2%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%B7%D0%B8%D1%8F>
3. <http://www.provitabucuresti.ro/bioetica/eutanasia-sinuciderea-asistata>
4. <http://euthanasia.procon.org/view.resource.php?resourceID=000126>
5. http://www.publika.md/moldova-nu-este-pregatita-sa-legalizeze-eutanasia_1416091.html
6. http://www.wcrf-uk.org/research/cancer_statistics/world_cancer_statistics_overall.php
7. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs310/ru/index2.html>
8. http://www.wcrf.org/cancer_statistics/world_cancer_statistics.php